

Resultaten Prestatie Indicatoren Ondervoeding voor ziekenhuizen 2015 – Percentage ondervoede patiënten in het ziekenhuis met een adequate voeding op de vierde opnamedag is beter maar kan nóg beter.

Sinds 2006 wordt er in de Nederlandse ziekenhuizen gescreend op ondervoeding. Tijdige herkenning en behandeling is onderdeel van de basisset van prestatieindicatoren van de Inspectie voor de Gezondheidszorg voor alle verpleegafdelingen en de preoperatieve en geriatrie polikliniek.¹

De resultaten van de prestatieindicatoren worden gepubliceerd op www.ziekenhuizen transparant.nl. Daarnaast publiceert de Inspectie voor de Gezondheidszorg elk jaar “[Het resultaat telt](#)”. De resultaten van 2015 zijn verwerkt in vijf fact sheets (screening ondervoeding kinderen, energie en eiwitinname van ondervoede kinderen gedurende opname, eiwitinname van ondervoede volwassen patiënten gedurende opname, screening op ondervoeding op de Polikliniek preoperatief verpleegkundig onderzoek en screening op ondervoeding op de polikliniek Geriatrie). Deze fact sheet geeft een overzicht van de resultaten van de prestatie indicatoren “behandeling ondervoeding”.

De vraagstelling van deze indicator luidt:

Bij alle ondervoede patiënten voert u een continue meting uit. U bepaalt op de vijfde opnamedag de eiwitinname van de vierde opnamedag. Met deze informatie wordt inzichtelijk of de voedingsbehandeling van ondervoede patiënten tijdig en adequaat wordt uitgevoerd.

Een adequate eiwitinname is gedefinieerd als 1,2 tot 1,5 gram per kg lichaamsgewicht (Bij BMI>30 wordt het gewicht bij BMI 27 in de formule gebruikt). Onder een continue meting verstaat de inspectie dat u de mate van adequate eiwit inname van alle bij opname ondervoede volwassen meet.

Ziekenhuizen:

In totaal hebben 80 van de 99 Nederlandse ziekenhuizen gegevens aangeleverd. Negen ziekenhuizen (Ziekenhuisgroep Twente, Academisch Medisch Centrum, Ziekenhuis Amstelland, Ziekenhuis Gelderse Vallei en Diaconessenhuis Meppel, Spijkenisse Medisch Centrum, OLVG, locatie West (voorheen Sint Lucas Andreas Ziekenhuis), Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis/Ned. Kanker Instituut, Laurentius Ziekenhuis) hebben geen gegevens aangeleverd. Tien specialistische ziekenhuizen zijn geëxcludeerd (oogziekenhuis, radiotherapeutisch centrum, dialysekliniek)

Alle 80 ziekenhuizen die gegevens hebben aangeleverd hebben ingevuld dat de intake van de ondervoede patiënten op dag vier continu is verzameld. Dit was niet terug te zien in het

¹ <http://www.stuurgroepondervoeding.nl/toolkits/prestatie-indicator-ondervoeding-voor-ziekenhuizen>

gerapporteerde aantal patiënten. De 21 ziekenhuizen die gerapporteerd hebben dat minder dan 300 patiënten meer dan vijf dagen opgenomen is geweest, zijn in deze analyse behandeld als een steekproefmeting.

Resultaten van de ziekenhuizen met een continue meting (n=59):

Gemiddeld at 47,6% van de ondervoede patiënten op de vierde dag voldoende eiwit. De standaardafwijking was 16,1 en het minimum was 15% (Bravis ziekenhuis) en het maximum 88% (St. Franciscus Gasthuis).

Tabel 1 – Het percentage ondervoede patiënten met een adequate eiwitinname op de vierde opnamedag, continu gemeten

Ziekenhuis	Teller: aantal ondervoede volwassen patiënten met voldoende eiwit inname	Noemer: aantal ondervoede volwassen patiënten op de 5^e dag	Percentage ondervoede patiënten met voldoende eiwit
<i>Bravis Ziekenhuis</i>	243	1674	15
<i>Erasmus MC</i>	303	1709	18
<i>Stg. Ziekenhuis De Tjongerschans</i>	61	308	20
<i>Amphia Ziekenhuis</i>	517	2270	23
<i>Catharina-ziekenhuis</i>	307	1212	25
<i>Stichting Medisch Centrum Haaglanden en Bronovo-Nebo</i>	123	468	26
<i>Zuyderland MC</i>	708	2563	28
<i>VieCuri Med.Centrum voor Nrd-Limburg loc. Venlo</i>	279	989	28
<i>Radboudumc</i>	229	798	29
<i>UMC Utrecht</i>	345	1124	31
<i>St. Antonius Ziekenhuis</i>	254	788	32
<i>Diakonessenhuis</i>	261	804	32
<i>Refaja Ziekenhuis</i>	145	424	34
<i>Tergooiziekenhuizen, locaties Blaricum en Hilversum</i>	204	580	35

<i>Groene Hart Ziekenhuis</i>	146	409	36
<i>Maasstad Ziekenhuis [locaties Clara en Zuider]</i>	289	805	36
<i>Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis</i>	427	1105	39
<i>Deventer Ziekenhuis</i>	298	746	40
<i>Isala klinieken</i>	350	876	40
<i>Streekziekenhuis Koningin Beatrix</i>	139	340	41
<i>VUmc</i>	560	1365	41
<i>Antonius Ziekenhuis</i>	228	550	41
<i>Ziekenhuis MCL</i>	443	1065	42
<i>Ommelander Ziekenhuis Groep, locaties Winschoten en Delfzijl</i>	190	451	42
<i>Algemeen Ziekenhuis Westfries Gasthuis</i>	214	496	43
<i>St. Jans Gasthuis</i>	222	500	44
<i>BovenIJ Ziekenhuis</i>	154	330	47
<i>UMCG</i>	284	601	47
<i>Scheper Ziekenhuis</i>	356	747	48
<i>Zaans Medisch Centrum</i>	251	523	48
<i>Ziekenhuis Nij Smellinghe</i>	248	509	49
<i>St. Elisabeth Ziekenhuis Tilburg</i>	372	763	49
<i>Ziekenhuis St. Jansdal</i>	184	371	50
<i>Ziekenhuis Bernhoven</i>	441	874	50
<i>Rijnland Ziekenhuis</i>	424	833	51
<i>Van Weel-Bethesda Ziekenhuis</i>	167	327	51
<i>Vlietland Ziekenhuis</i>	325	630	52
<i>Admiraal De Ruyter Ziekenhuis</i>	569	1102	52

<i>Medisch Spectrum Twente</i>	958	1816	53
<i>Albert Schweitzer Ziekenhuis</i>	870	1611	54
<i>LUMC</i>	320	578	55
<i>Noordwest Ziekenhuisgroep locatie Alkmaar</i>	663	1191	56
<i>Slingeland Ziekenhuis</i>	244	437	56
<i>OLVG, locatie Oost (voorheen OLVG)</i>	406	721	56
<i>Reinier de Graaf Groep, locaties Reinier de Graaf Gasthuis in Delft en Diaconessenhuis in Voorburg</i>	299	526	57
<i>Elkerliek Ziekenhuis</i>	264	432	61
<i>Ziekenhuis Rivierenland</i>	375	596	63
<i>Martini Ziekenhuis</i>	328	514	64
<i>TweeSteden ziekenhuis</i>	433	677	64
<i>Gelre Ziekenhuizen Locatie Zutphen</i>	407	629	65
<i>Diaconessenhuis Leiden</i>	360	538	67
<i>Máxima Medisch Centrum</i>	646	959	67
<i>Maasziekenhuis Pantein</i>	318	472	67
<i>Rivas Zorggroep locatie Beatrixziekenhuis</i>	351	513	68
<i>Flevoziekenhuis</i>	405	580	70
<i>IJsselmeerziekenhuizen loc. Lelystad en Emmeloord</i>	355	503	71
<i>Gelre Ziekenhuizen Locatie Apeldoorn</i>	1046	1479	71
<i>Ikazia Ziekenhuis</i>	435	509	85
<i>St. Franciscus Gasthuis</i>	741	846	88

Resultaten van de ziekenhuizen met een dwarsdoorsnede meting (n=21):

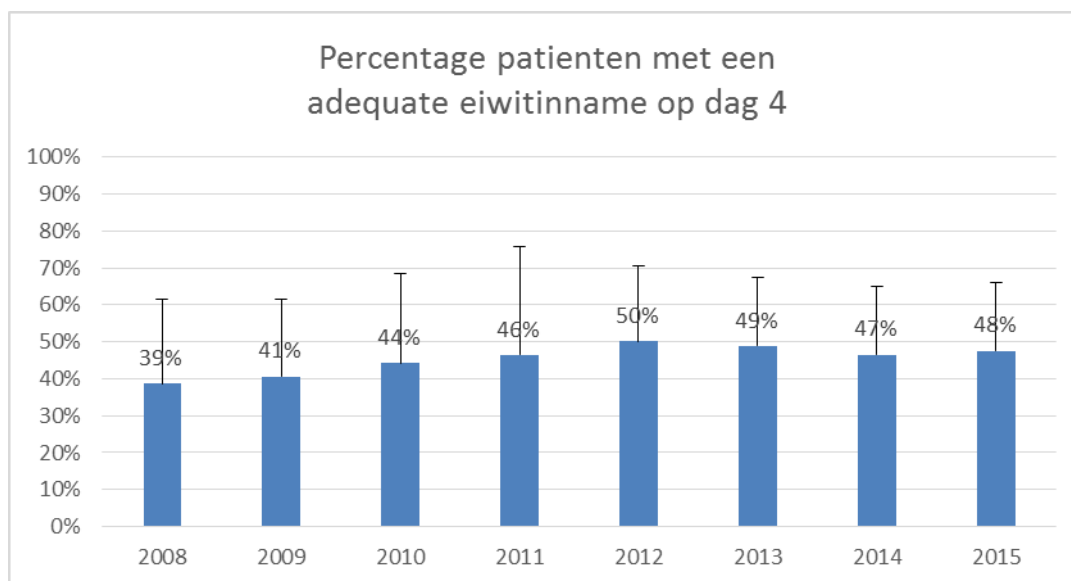
Gemiddelde at 54,4% van de ondervoede patiënten op de vierde dag voldoende eiwit. De standaardafwijking was 16,6% en het minimum was 30% (ZorgSaam Ziekenhuis) en het maximum 87% (Slotervaart ziekenhuis). In tabel 2 is te zien dat de steekproefgroottes veel te klein zijn om conclusies te kunnen trekken (kolom met teller en noemer van het percentage ondervoede patiënten met voldoende eiwit op dag 4).

Tabel 2 – Het percentage ondervoede patiënten met een adequate eiwitinname op de vierde opnamedag, in steekproeven gemeten

Ziekenhuis	Teller: aantal ondervoede volwassen patiënten met voldoende eiwit inname	Noemer: aantal ondervoede volwassen patiënten op de 5 ^e dag	Percentage ondervoede patiënten met voldoende eiwit
ZorgSaam Ziekenhuis	35	117	30
Spaarne Gasthuis Haarlem (voorheen Kennemer Gasthuis) in Haarlem	32	100	32
Spaarne Gasthuis Hoofddorp (voorheen Spaarne Ziekenhuis) in Hoofddorp	85	252	34
't Lange Land Ziekenhuis	101	264	38
Ziekenhuis Bethesda	57	135	42
Rode Kruis Ziekenhuis	131	291	45
Hofpoort Ziekenhuis	67	148	45
Waterlandziekenhuis	55	120	46
St. Anna Ziekenhuis	118	255	46
Jeroen Bosch Ziekenhuis	88	182	48
Rijnstate [vanaf 2010]	85	168	51
Noordwest Ziekenhuisgroep locatie Den Helder	55	101	54
HagaZiekenhuis [vanaf 2006]	77	141	55
Röpcke-Zweers Ziekenhuis, Saxenburgh Groep	139	248	56

Universitair Longcentrum Dekkerswald	61	98	62
IJsselland Ziekenhuis	88	132	67
Wilhelmina Ziekenhuis Assen	113	156	72
Havenziekenhuis en Instituut voor Tropische Ziekten BV.	128	172	74
Meander Medisch Centrum	14	18	78
AZM	56	70	80
Slotervaartziekenhuis	66	76	87

Deze prestatie indicator is sinds 2008 onderdeel van de basisset voor ziekenhuizen. In de afgelopen zeven jaar is het percentage ondervoede patiënten dat op de vierde opnamedag adequaat gevoed wordt verbeterd van gemiddeld 39% in 2008 naar 48% in 2015. De norm voor deze prestatie indicator is gesteld op 60%.

Beschouwing van de resultaten

Het percentage patiënten dat op de vierde opnamedag voldoende eiwit eet verbetert licht. Toch halen slechts 14 van de 59 ziekenhuizen die de meting continu hebben uitgevoerd en 7 van 21 ziekenhuizen die steekproefmetingen hebben uitgevoerd de norm van 60%. Deze norm blijkt ambitieus maar haalbaar. Het TweeSteden Ziekenhuis deed in 2013 al verslag van hun verbeteracties

(<http://www.ntvd-site.nl/nieuws/verbeteren-van-de-eiwitname-op-dag-4-regie-loont/>) en scoorden in 2014 63%. In 2015 houden ze dit vast en scoren ze 64% met een continue registratie. Hun succespunten zijn blijvende structurele aandacht, regelmatig overleg en continue evaluatie en bijsturing. Het voorbeeld uit het TweeSteden ziekenhuis laat zien dat met gerichte acties de behandelresultaten van klinisch opgenomen ondervoede patiënten sterk verbeterd kunnen worden.

Ondanks dat een continue registratie door de Inspectie voor de Gezondheidszorg verplicht wordt gesteld levert minder dan de helft van de ziekenhuizen de gegevens op deze manier aan. Continue registratie geeft meer betrouwbare resultaten en de mogelijkheid om per maand de resultaten te monitoren en tijdig gericht actie te ondernemen.

Blijvende aandacht van alle ziekenhuizen, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Stuurgroep Ondervoeding moet ertoe leiden dat alle Nederlandse ziekenhuizen continu screenen en meer ondervoede patiënten goed voeden. De resultaten van het Elkerliek Ziekenhuis, het Ziekenhuis Rivierland, het Martini Ziekenhuis, het TweeSteden ziekenhuis, de Gelre Ziekenhuizen, het Diaconessenhuis Leiden, het Máxima Medisch Centrum, het Maasziekenhuis Pantein, de Rivas Zorggroep, het Flevoziekenhuis, de IJsselmeerziekenhuizen, het Ikazia Ziekenhuis en het St. Franciscus Gasthuis laten zien dat het kan. Blijvende structurele aandacht, regelmatig overleg en continue evaluatie en bijsturing zijn hierin de sleutels naar succes.